

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru – Bezpečnostní politika v průmyslu – Akční plán pro inovativní a konkurenceschopný bezpečnostní průmysl

COM(2012) 417 final

(2013/C 76/07)

Zpravodaj: **pan PEZZINI**

Dne 26. července 2012 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru

Bezpečnostní politika v průmyslu

Akční plán pro inovativní a konkurenceschopný bezpečnostní průmysl

COM(2012) 417 final.

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 8. ledna 2013.

Na 486. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 16. a 17. ledna 2013 (jednání dne 16. ledna), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 128 hlasy pro, 2 hlasy byly proti a 5 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) se domnívá, že integrovaná evropská politika v oblasti bezpečnostního průmyslu, založená na koordinovaném přístupu k výzvám tohoto odvětví, na společné strategii a na sdílené vizi konkurenceschopného rozvoje, má pro jednotný evropský trh zásadní význam.

1.2 K zaručení podmínek konkurenceschopného oživení bezpečnostního průmyslu (chápaného jako tradiční bezpečnostní průmysl, na bezpečnost orientovaný obranný průmysl a také nově přichozí subjekty, tj. hlavně společnosti, které rozšiřují své stávající civilní technologie na bezpečnostní aplikace, a poskytovatelé bezpečnostních služeb), jež je zdrojem velkého a slibného počtu pracovních míst a uživatelů, považuje EHSV za nezbytné rozvíjet:

— **vnitřní rozměr plné interoperability jednotného trhu:** prostřednictvím regulačního, technického, právního a procesního rámce podporovat odpovídající výši vyčleněných zdrojů, jednotnou strategii rozvoje a značné investice do výzkumu a vývoje;

— prioritní opatření pro typy produktů a služeb v závislosti na schopnosti reagovat na harmonizovaná pravidla a postupy;

— **rozměr spolehlivého přístupu na mezinárodní trhy,** s lepší mezinárodní ochranou práv duševního vlastnictví, liberalizací trhů komerčních i trhů veřejných zakázek a s integrovanou strategií průmyslové politiky;

— rovnoprávný přístup všech evropských výrobců k využití námořních cest pro export jejich výrobků na mezinárodní trhy;

— **integrovaná a společná opatření v různých sektorech bezpečnosti a civilní ochrany;**

— **sociální a etický rozměr bezpečnostních technologických aplikací** již ve fázi jejich koncipování, s cílem zaručit jejich **společenskou přijatelnost**, při plné ochraně soukromí občanů;

— **aspekty vzdělávání a odbornosti lidských zdrojů,** jež se zabývají koncipováním, instalací, údržbou a aplikovaným fungováním bezpečnostních technologií, přičemž prioritou musí být respektování důstojnosti a práv člověka a právo na ochranu jeho důstojnosti.

1.3 EHSV podporuje iniciativy stanovené v akčním plánu, nicméně v rámci intenzivnější spolupráce a koordinace zaměřeném i na jednotlivé typy produktů, a to na základě příslušných podrobných statistik poskytujících obraz i o výrobě, zaměstnancích a rozměrech podniků z oblasti bezpečnosti.

1.4 EHSV doporučuje koordinaci a konvergenci systémů správy informací a záruku interoperability.

1.5 EHSV důsledně podporuje rozšíření možností správy a předjímání nových konkurenceschopných scénářů a perspektiv přístupu k finančním zdrojům institucí, a to i na základě provádění sdíleného prognózování na evropské úrovni.

1.6 Provázání **sociálního a etického rozměru** musí být transparentní a zaručené ve všech fázích – od koncipování až po normalizaci a technologické aplikace přímo v místě. Součástí nových technologií a právních předpisů musí být již od počátku ochrana základních práv občanů, v první řadě práv týkajících se soukromí a ochrany osobních údajů.

1.7 Je nezbytné vyvíjet úsilí na úrovni EU a koordinovat opatření jednotlivých států s cílem zajistit odbornou přípravu lidských zdrojů a jejich zařazení tak, aby bylo možné poskytovat kvalitní profesionální služby v rámci režimu plné interoperability a brát při tom ohled na jednotlivce a na pokrok při využívání vyspělých technologií.

2. Úvod

2.1 Bezpečnostní průmysl je strategickým sektorem s navzájem úzce provázanými civilními a vojenskými aplikacemi a je ideálním pojítkem mezi vědeckým výzkumem, technologickými inovacemi a vyspělými aplikacemi.

2.2 Tento průmysl je ze své povahy založen na technologiích a je neustále živěn dalšími novými novými technologiemi. Produkty a služby tohoto odvětví jsou různé, vyznačují se vysokou mírou zastarávání a vyžadují značnou vědeckotechnickou výkonnost.

2.3 Objem trhu bezpečnostního průmyslu EU se odhaduje na 36,5 mld. eur, v EU v něm pracuje přibližně 180 000 pracovníků. V celosvětovém měřítku se toto odvětví během uplynulých deseti let posunulo od 10 mld. eur ke 100 mld. eur v roce 2011. Zahrnuje tyto sektory: bezpečnost letectví, bezpečnost námořní dopravy a dopravy obecně, bezpečnost hranic, ochrana kritické infrastruktury, protiteroristické zpravodajství (včetně kybernetické bezpečnosti a bezpečnosti komunikací), ochrana fyzické bezpečnosti, krizové řízení, ochranné oděvy.

2.4 K těmto sektorům patří i bezpečnost vesmírného průmyslu a jeho četné aplikace.

2.5 V Evropě je trh bezpečnostních produktů pro vesmírný průmysl tvořen velkými nadnárodními skupinami, které jsou činné na evropské úrovni, a pokud jde o civilní a obchodní oblast, tak i v jednotlivých členských státech, přičemž 40 % poptávky připadá na komerční oblast a 60 % na instituce.

2.6 Přestože trh neustále roste a zpomalení ekonomiky způsobené mezinárodní krizí na něj nemělo vliv, čelí bezpečnostní průmysl EU velmi roztržitému vnitřnímu trhu s průmyslovou základnou oslabenou existencí právních rámců

a technických norem, které se v jednotlivých členských státech značně liší, zatímco výzkum a veřejné zakázky jsou i přes opatření, která EU v této oblasti činí např. v rámci sedmého rámcového programu, zatím z větší části ponechány na členských státech.

2.7 EU je povinna zaručit bezpečnost svých občanů, podniků a společnosti jako celku v mnoha oblastech, od ochrany obyvatelstva proti přírodním katastrofám po ochranu potravinového řetězce, od prevence terorismu a boje proti němu po ochranu proti rizikovitosti chemických, biologických, radiologických, jaderných a výbušných materiálů.

2.8 Bezpečnostní průmysl má klíčový význam pro budoucnost a je velmi dobrým vyjádřením výzev a příležitostí, před nimiž Evropa stojí. Mnoho evropských podniků patří díky úrovni technického rozvoje mezi světovou špičku v četných segmentech odvětví bezpečnosti, ale hrozí jim, že ztratí podíl na trhu ve prospěch svých hlavních obchodních partnerů.

2.8.1 Jsou zapotřebí odpovídající podrobné statistické podklady poskytující pravdivý obraz i o výrobě, zaměstnancích a rozměrech podniků z oblasti bezpečnosti.

2.9 Pro řízení podniků v oblasti bezpečnosti je typický vysoký stupeň komplexnosti zapříčiněný řadou faktorů:

- homogenost, transparentnost a přístupnost trhů,
- strategie a vize, přístup k finančním zdrojům,
- právní rámce, technické normy, harmonizované postupy a ochrana v oblasti práv duševního vlastnictví,
- technologická a operační výkonnost,
- možnost řídit a předjímat nové scénáře hospodářské soutěže.

2.10 K zaručení podmínek pro obnovu konkurenceschopnosti evropského bezpečnostního průmyslu považuje EHSV za nezbytné, aby evropský vnitřní trh zajišťoval:

- vnitřní rozměr plné interoperability jednotného trhu omezením roztržitosti domácích trhů a investic do výzkumu a vývoje,

- vnější rozměr přístupu na mezinárodní trhy napravením nedostatečné mezinárodní ochrany práv duševního vlastnictví a odstraněním omezení v přístupu na komerční trhy i trhy veřejných zakázek a prováděním důraznější „integrované strategie pro vnější rozměr průmyslové politiky, jež by Unii zajistila vedoucí úlohu v obchodním systému a jednotné směřování ve vícestranných a dvoustranných obchodních dohodách“ i v této oblasti ⁽¹⁾,
- rovná práva evropských výrobců při vývozu vojenského materiálu do třetích zemí. Na vnitřním trhu by nemělo docházet k diskriminaci výrobců z členských států, které nemají přímý přístup k moři, v podobě požadavků na získání tzv. tranzitní licence pro přepravu jejich výrobků do námořního přístavu druhé členské země,
- sociální a etický rozměr bezpečnostních technologických aplikací již ve fázi jejich koncipování, s cílem zaručit jejich **společenskou přijatelnost**, při plné ochraně soukromí občanů a jejich základních práv a ochraně důvěrných údajů,
- takový charakter výroby a služeb, který nebude zasahovat do soukromého života občanů, ale umožní úspěšný průběh jak z hlediska rozvoje lidských zdrojů, tak mezinárodních souvislostí, a bude stimulovat velké podniky, nově založené podniky a malé a střední podniky také prostřednictvím konsorcií propojených do sítě a využitím distriktů, s cílem získat odpovídající kritický konkurenční potenciál.

2.11 V globálním měřítku jsou zdaleka nejvýznamnějším konkurentem **Spojené státy americké**, které mají harmonizovaný právní rámec, společné normy, silnou veřejnou poptávku na federální úrovni ⁽²⁾, a navíc i konsolidovaný vnitřní trh, jenž představuje více než 42 % celosvětového obrátu, a podniky, jež jsou špičkou v bezpečnostním technickém zařízení. **Japonsko** a **Izrael** mají vůdčí podniky v určitých specifických vyspělých zařízeních, především v oblasti informatiky a komunikací. **Rusko** a **Čína** se naopak mohou chlubit vysokým stupněm rozvoje v tradičních oblastech ochrany fyzické bezpečnosti.

2.12 Z tohoto globálního hlediska zdůrazňuje EHSV nutnost aktivní evropské průmyslové politiky pro oblast bezpečnosti, která by lépe odrážela vyváženost mezi kapacitami tohoto odvětví, technickými normami a právy duševního vlastnictví, a zejména kategoriemi produktů, služeb a systémů, jež by splňovaly společné normy, předpisy a harmonizované postupy, jako jsou:

- systémy kontroly přístupu,

- hardware a software pro skenování,
- systémy a nástroje ochrany,
- systémy a nástroje identifikace a výkladu skutečnosti,
- systémy a nástroje dohledu a sledovatelnosti,
- poplachové systémy,

zatímco u „citlivých“ produktů jsou podmínky právní úpravy a přístupu předmětem posuzování a dohod případ od případu, aby byla zachována úroveň kvality a bezpečnosti.

2.13 EHSV opakovaně zdůrazňoval, že je třeba vypracovat politiky pro oblast bezpečnosti sítí a informací, což má zásadní význam pro Digitální agendu pro Evropu.

2.14 EHSV se již vyjádřil ke klíčovým aspektům bezpečnosti letectví ⁽³⁾, námořní dopravy ⁽⁴⁾ a pozemní dopravy ⁽⁵⁾, i k řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích ⁽⁶⁾, a vyzdvihl úlohu agentury FRONTEX a nutnost komplexního přístupu v souvislosti s „bezpečností“ hranic a bojem proti „nedovolenému přistěhovalectví“.

2.15 Co se týče monitorování životního prostředí a bezpečnosti z vesmíru, upozorňoval Výbor na význam satelitů Sentinel a GMES a družicového navigačního systému Galileo ⁽⁷⁾.

2.16 Při různých výzkumech byl zdůrazněn význam projektů předvádějících bezpečnostní technologie v oblasti rizikovitosti chemických, biologických, radiologických, jaderných a výbušných materiálů (CBRNE).

⁽¹⁾ Viz Úř. věst. C 218, 23.7.2011, s. 25.

⁽²⁾ Viz zákon o vnitřní bezpečnosti (Homeland Security Act) z roku 2002 a zákon o bezpečnosti USA (US Safety Act) z roku 2002.

⁽³⁾ Viz Úř. věst. C 100, 30.4.2009, s. 39 a Úř. věst. C 128, 18.5.2010, s. 142.

⁽⁴⁾ Viz Úř. věst. C 44, 11.2.2011, s. 173.

⁽⁵⁾ Viz Úř. věst. C 65, 17.3.2006, s. 30.

⁽⁶⁾ Viz Úř. věst. C 44, 11.2.2011, s. 162 a Úř. věst. C 191, 29.6.2012, s. 134.

⁽⁷⁾ Viz Úř. věst. C 256, 27.10.2007, s. 47, Úř. věst. C 256, 27.10.2007, s. 73 a Úř. věst. C 181, 12.6.2012, s. 175.

2.17 Program zvláštního výzkumu v oblasti bezpečnosti byl poprvé stanoven v rámci sedmého rámcového programu a měl rozpočet ve výši 1,4 mld. eur. Byl zaměřen pouze na projekty civilních aplikací a rozvoj technologií a znalostí určených k ochraně občanů EU⁽⁸⁾ v souvislosti s jejich soukromím a základními právy.

2.18 Podle EHSV by mělo být usnadněno používání hybridních civilních a vojenských technologií vypracováním vhodných norem ve spolupráci s Evropskou obrannou agenturou a bylo by třeba vynaložit více úsilí a prostředků na „bezpečnost“ i v účinných technologiích nového rámcového programu pro výzkum a inovace⁽⁹⁾ a podporovat demonstrační projekty a pilotní projekty prototypů.

2.19 Komise zařadila bezpečnostní průmysl mezi základní části stěžejní iniciativy strategie Evropa 2020 „Integrovaná průmyslová politika pro éru globalizace“, k níž se již Výbor vyjádřil⁽¹⁰⁾.

2.20 EHSV se domnívá, že je nezbytné začít provádět **jednotnou evropskou strategii pro integrovaný přístup v oblasti bezpečnostního průmyslu**, neboť bezpečnost je jedním z hlavních témat, jimiž se dnešní společnost zabývá, je pilířem růstu a zaměstnanosti, a má-li posílit konkurenceschopnost, vyžaduje společné úsilí a vize všech členských států.

3. Shrnutí sdělení Komise

3.1 Sdělení nastiňuje strategickou důležitost bezpečnostního průmyslu a určuje hlavní akce, které zaručí inovativnost a konkurenceschopnost evropského bezpečnostního průmyslu a jejichž prostřednictvím Komise zamýšlí tento proces podpořit.

3.2 Navržený akční plán vytyčuje následující pokyny:

— odstranit roztržičnost vnitřního trhu EU prostřednictvím postupů pro osvědčování a harmonizovaných technických norem pro bezpečnostní technologie a vzájemně uznávat certifikační systémy;

— zefektivnit výzkum a inovace a přiblížit je podnikům prostřednictvím technických a právních mandátů – vypracovaných spolu s Evropskou obrannou agenturou – pro

⁽⁸⁾ Sedmý rámcový program již v polovině své existence financoval více než 130 projektů bezpečnostního výzkumu. Evropská komise vydala katalog úspěšných projektů financovaných v rámci tohoto programu.

⁽⁹⁾ Viz stanovisko INT/651 – Klíčové technologie.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 218, 23.7.2011, s. 38.

„hybridní normy“ platné pro výzkum a vývoj v oblasti bezpečnosti a obrany; uplatňovat nová pravidla pro práva duševního vlastnictví, zadávat veřejné zakázky v předobchodní fázi v rámci Horizontu 2020 a v neposlední řadě i financovat budoucí Fond pro vnitřní bezpečnost v zájmu testování rychlého ověřování bezpečnostních technologií;

— zahrnout sociální rozměr a soukromí;

— umožnit přístup na trh: vypracovat vývozní pravidla s cílem zpřístupnit trhy veřejných zakázek ve třetích zemích a odstranit technické překážky a prozkoumat zavedení bezpečnostního označení EU pro produkty; prozkoumat omezení odpovědnosti vůči třetím stranám, jak je stanoveno v zákoně o bezpečnosti USA (provedení: 2012/2013).

3.3 Komise zamýšlí ustavit monitorovací skupinu pro kontrolu pokroku v provádění navržených opatření podle přesného časového plánu.

4. Obecné připomínky

4.1 Výbor se domnívá, že v zájmu evropských občanů, podniků a pracovníků v Unii, evropské společnosti jako celku a rozvoje konkurenceschopného a udržitelného hospodářství je bezpodmínečně nutné stanovit na úrovni EU celkový a koordinovaný přístup k výzvám bezpečnosti a rozvoje tohoto evropského průmyslového odvětví a vypracovat komplexní strategii EU pro oblast bezpečnostních systémů, jež by se zaměřovala na jednotlivce a jeho důstojnost, a bylo tak možné uspokojit základní potřeby svobody a bezpečnosti.

4.2 Podle EHSV je třeba mít více na zřeteli přidanou hodnotu již existujících agentur, jako je EDA (obrana), Frontex (vnější hranice), Europol (policejní úřad), ENISA (bezpečnost informací), EASA (bezpečnost letectví), EMSA (námořní bezpečnost) a EFSA (bezpečnost potravin), a systémů včasného varování, jako je RAPEX (systém pro rychlou výměnu informací) a ECHA v Helsinkách (systém pro chemické látky/REACH).

4.3 EHSV souhlasí s Komisí v tom, že je třeba plně využít vedoucí postavení mnoha evropských podniků z tohoto odvětví, a **aktivně** tak zaručovat skutečně jednotný a fungující evropský vnitřní trh bez překážek způsobených roztržičností a podporovat toto odvětví, jež je zdrojem výroby a nejrůznějších služeb, které mají z hlediska zaměstnanosti slibnou budoucnost.

4.4 EHSV má nicméně za to, že by bylo vhodné zajít při sestavování evropského akčního plánu ještě dále a spustit skutečnou společnou evropskou strategii pro bezpečnostní průmysl se společnou vizí, tj. evropskou platformu slučující různé aspekty bezpečnosti a systém správy schopný zaručit účinnou jednotnou koordinaci.

4.5 Tato strategie integrovaného přístupu by mohla nabrat podobu virtuální platformy, jež by zahrnovala témata etiky a správy, meziodvětvový aspekt a interoperabilitu.

4.6 Podle EHSV je zapotřebí překlenout rozdíly v chápání politických činitelů a průmyslu, a to i posílením iniciativ, jako je kongres o bezpečnosti v Evropě, a platformy pro stálý dialog, jako je fórum o bezpečnostní politice.

4.7 K odstranění roztržitosti evropského vnitřního trhu by bylo zapotřebí následující:

— horizontální spolupráce a koordinace v oblasti bezpečnosti v jednotlivých institucích EU a jejich agenturách a mezi nimi navzájem, s cílem zajistit plnou interoperabilitu produktů a postupů, včetně vertikální koordinace mezi různými úrovněmi opatření;

— provádění sdíleného prognózování, s cílem určit společnou sdílenou vizi;

— systém správy sdružující veřejný a soukromý sektor.

4.8 Podle Výboru je vedle zahrnutí sociálního rozměru třeba již ve fázi koncipování produktů, služeb a systémů uplatňovat mechanismy, které zapojí sociální partnery a organizovanou občanskou společnost do monitorování dodržování sociálního a etického rozměru rozvoje bezpečnosti a jeho technologických a výrobních aplikací.

4.8.1 Udělování technických a právních mandátů – vypracovaných spolu s Evropskou obrannou agenturou – by mělo probíhat v souladu se zásadami nové normalizační politiky, v podmínkách veřejně známého a transparentního ročního pracovního programu, za plné účasti sociálních stran a zástupců organizované občanské společnosti a souběžně s vypracováním specifikací pro veřejné zakázky respektujících zásady otevřenosti, konsensu, transparentnosti, významu, neutrality a kvality ⁽¹¹⁾.

⁽¹¹⁾ Viz Úř. věst. C 68, 6.3.2012, s. 35.

4.8.2 EHSV podporuje navrhovaný přístup k vzájemnému uznávání certifikačních systémů, pokud budou dosaženy společné úrovně působnosti akreditovaných certifikačních orgánů, přísnější kritéria pro výběr a harmonizované postupy výběru pro posouzení shody ⁽¹²⁾.

4.9 Výbor považuje za důležité, aby byly v právních předpisech uznány **technologie dvojího užití**, neboť to podpoří uplatňování hybridních technologií pro společné civilní a vojenské využití, ale ještě více se zasazuje o to, aby byly jak po stránce finanční, tak i obsahové posíleny v rámci priority *klíčové technologie* vytyčené v programu Horizont 2020, zároveň s opatřeními budoucího Fondu pro vnitřní bezpečnost.

4.9.1 V souvislosti s průmyslovým a duševním vlastnictvím uvádí, že ačkoli je inovativní pojetí plánované pro Horizont 2020 zajisté důležité, musí být v rámci WTO a evropských dvoustranných a vícestranných dohod o přidružení posílena ochrana práv duševního vlastnictví, především s ohledem na ustanovení o omezení odpovědnosti a o přístupu na veřejné mezinárodní trhy.

4.9.2 EHSV souhlasí s tím, že by se měly plně využít nové příležitosti, které nabízí nástroj zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi, stanovený v rámci Horizontu 2020.

4.10 EHSV plně podporuje posílení sociálního a etického rozměru předpisů, které upravují odvětví bezpečnostních technologií.

5. Konkrétní připomínky

5.1 **Odstanění roztržitosti trhu u jednotlivých typů produktů.** EHSV doporučuje vytyčit prioritní opatření ne pro sektory, ale pro typy produktů, jež by mohla více vyhovovat potřebám jednotného trhu, a to prostřednictvím harmonizovaných pravidel a postupů a v závislosti na jejich vysokém tržním potenciálu a na jejich vlivu na široké vrstvy obyvatel a pracovníků, přičemž je třeba se zaměřit na podporu rozvoje malých a středních podniků jak z hlediska jejich finančních a výzkumných zdrojů, tak z hlediska jejich uspořádání.

5.2 **Výzkum a vývoj, práva duševního vlastnictví a veřejné zakázky.** EHSV požaduje: posílit prostředky EU určené na bezpečnostní technologie v rámci Horizontu 2020 a zároveň finančně vybavit i prioritu *klíčové technologie*; posílit v rámci programu ISA ⁽¹³⁾ společné projekty pro interoperabilitu zaměřené na bezpečnost; uplatňovat výjimky pro odvětví v rámci režimu státní podpory pro inovace; přezkoumat

⁽¹²⁾ Viz Úř. věst. C 120, 16.5.2008, s. 1.

⁽¹³⁾ ISA: řešení interoperability pro evropské orgány veřejné správy 2010–2015.

skutečné uplatňování směrnic 2004/18/ES a 2009/81/ES a nástrojů zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi pro bezpečnostní průmysl; zintenzivnit spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem a mezi civilní a vojenskou oblastí a podpořit strategie pro mezinárodní fúze a sdružování podniků; harmonizovat pravidla omezování odpovědnosti vůči třetím stranám; vypracovat lepší vnitřní předpisy o právech duševního vlastnictví.

5.3 Přístup na mezinárodní trhy. EHSV se domnívá, že v oblasti bezpečnostního průmyslu je třeba posílit integrovaná a společná opatření zahraniční politiky, zvýšit ochranu práv duševního vlastnictví v rámci WTO a evropských dvoustranných a vícestranných dohod o přidružení, zaručit rovný přístup na mezinárodní trhy a k veřejným zakázkám na základě reciprocity, zvýšit váhu evropských opatření v mezinárodní normalizaci a zavést „bezpečnostní označení EU“ (*euro security label*).

5.4 Sociální a etický rozměr. Všechny bezpečnostní systémy, produkty a služby musí respektovat svobody a základní práva občanů, v první řadě právo na soukromí, a přispívat k budování hospodářského a sociálního pokroku, bezpečného obchodu a blahobytu a bezpečí občanů. Technologický rozvoj musí umožnit lepší ochranu osobních údajů a soukromí již od samého počátku a s pomocí dialogu veřejného sektoru se soukromým poskytnout nástroje k transparentnímu a odpovědnému uplatňování práva, při němž je třeba mít vždy na paměti ochranu člověka.

5.5 Aspekty vzdělávání, zařazování a začleňování kvalifikovaných lidských zdrojů musí být v souladu s požadavky na bezpečnost a využívání vyspělých bezpečnostních technologií, aby bylo možné poskytovat kvalitní profesionální služby v rámci režimu plné interoperability a brát ohled na jednotlivce a na jeho důstojnost.

V Bruselu dne 16. ledna 2013.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON
